

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Мр Ивана Мишкељин

Topicalization and Left Dislocation in English and Serbian
(Тематизација и лева дислокација у енглеском и српском језику)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовео комисију: 22.04.2016. Наставно-научно веће Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: (1) др Сабина Халупка-Решетар , ванредни професор за ужу научну област Англистика, изабрана у звање 8.7.2014. Филозофски факултет, Нови Сад, ментор (2) др Маја Марковић , ванредни професор за ужу научну област Англистика, изабрана у звање 20.12.2012. Филозофски факултет, Нови Сад (3) др Александар Кавгић , доцент за ужу научну област Англистика, изабран у звање 4.6.2015. Филозофски факултет, Нови Сад (4) др Бранимир Станковић , доцент за ужу научну област Савремени српски језик (Семантика и прагматика), изабран у звање 11.2.2016. Филозофски факултет, Ниш
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Ивана (Душан) Мишкељин
2. Датум рођења, општина, република: 21.04.1979. Зрењанин, Република Србија
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 11.01. 2007. Одсек за англистику, Филозофски факултет у Новом Саду, тема: <i>Infinitivals in English and Serbian – a Generative Approach</i> (Инфинитивне конструкције у енглеском и српском језику – генеративни приступ)
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Лингвистичке науке
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<i>Topicalization and Left Dislocation in English and Serbian</i> (Тематизација и лева дислокација у енглеском и српском језику)
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Докторска дисертација садржи 200 нумерисаних страница, организованих у седам поглавља којима претходе кључна документацијска информација на српском и енглеском језику, листа скраћеница, конвенције за типографију и глосе, садржај и предговор. На крају дисертације, иза списка консултоване

литературе са укупно 369 референци (стр. 169-192), налазе се два прилога, упитници за српски и енглески језик (стр. 193-199). Дисертација има укупно 19 дијаграма.

Садржај поглавља је следећи. **1.** Уводна разматрања (стр. 2-26) с одељцима: 1.1 Предмет истраживања и методологија, 1.2 Информацијска структура: основни термини и појмови, 1.3 Организација дисертације; **2.** Минималистички оквир анализе реченице и информацијска структура (стр. 27-42) с одељцима: 2.1 Кратак преглед развоја истраживања Чомског, 2.2 Минималистичка деривација, 2.3 Проблеми интеграције минималистичког оквира и информацијске структуре; **3.** Разликовање тематизације од леве дислокације у енглеском језику (стр. 43-67) с одељцима: 3.1 Синтаксичке особине тематизације и леве дислокације у енглеском језику, 3.1.1 Структурне особине, 3.1.1.1 Природа елемената који се померају у предње поље, 3.1.1.2 Тематизација, лева дислокација и уметање, 3.1.2 Тематизација, лева дислокација, зависност велике удаљености и подложност острву (забрани екстракције), 3.1.3 Тематизација, лева дислокација и ефекти реконструкције, 3.1.4 Закључци, 3.2 Дискурсне функције тематизације и леве дислокације у енглеском језику, 3.2.1 Birner & Ward (1998), 3.2.2 Prince (1997, 1998) и Gregory & Michaelis (2001), 3.2.3 Информацијско-структурне особине тематизације и леве дислокације у енглеском језику, 3.2.4 Закључци; **4.** Разликовање тематизације и леве дислокације у српском језику (стр. 68-115), 4.1 Синтаксичке особине тематизације и леве дислокације у српском језику, 4.1.1 Природа елемената који се померају у лево поље, падежно подударење, положај клитике, 4.1.2 Две врсте леве дислокације у српском језику, 4.1.2.1 Тематизација, лева дислокације одвојене теме, контрастна лева дислокација и ефекти реконструкције, 4.1.3 Тематизација, лева дислокација, зависност велике удаљености и подложност острву, 4.1.4 Тематизација, лева дислокација и уметање, 4.1.5 Резиме, 4.2 Дискурсне функције тематизације и леве дислокације у српском језику, 4.2.1 Дискурсне функције тематизације, 4.2.2 Дискурсне функције леве дислокације одвојене теме и контрастне леве дислокације, 4.2.3 Тематизација наспрам контрастне леве дислокације, 4.2.4 Закључци, **5.** Претходни прикази тематизације и леве дислокације у оквиру Минималистичког програма (стр. 116-136), 5.1 Обновљени традиционални адјункцијски приступи, 5.2 Синтаксички одређено информацијски-структурно значење, 5.2.1 Rizzi (1997, 2004, 2006), 5.2.2 Grohmann (2000, 2003) и Sturgeon (2008), 5.2.3 Померање аргумената у предње поље као карактеристика главне клаузе, 5.2.3.1 Приступ скраћивања према Emonds (2004), 5.2.3.2 Приступ конкурентности према Jiménez-Fernández & Miyagawa (2014); **6.** Предлог: приказ тематизације и леве дислокације у енглеском и српском језику заснован на обележјима (стр. 137-165), 6.1 Главне теоријске претпоставке, 6.2 Деривација тематизације и леве дислокације у енглеском и српском језику, 6.3 Деривација леве дислокације одвојене теме у енглеском и српском језику и контрастне леве дислокације у српском језику, **7.** Закључци и смернице за будуће истраживање (стр. 166-168).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У докторској дисертацији кандидаткиње мр Иване Мишкељин под насловом *Topicalization and Left Dislocation in English and Serbian* (Тематизација и лева дислокација у енглеском и српском језику) анализирају се формална и функционална обележја структура тематизације и леве дислокације у енглеском и српском језику применом генеративног лингвистичког модела.

У првом поглављу, јасно и концизно се дефинишу предмет и циљ истраживања, наиме опис и формални (генеративни) приказ синтаксичких и информацијско-структурних особина тематизације и леве дислокације у енглеском и српском језику, двеју наизглед сличних структура за померање реченичног елемента у предње поље (леву периферију клаузе) које изражавају исте пропозиције, али не одговарају истом контексту. Истиче се да анализа није контрастивна у смислу да се траже енглеско-српски еквиваленти и обратно, већ је *tertium comparationis* сама појава тематизације и леве дислокације у поменутиим језицима. Након тога се даје приказ коришћене методологије у складу с усвојеним теоријским оквиром, наиме минималистичким програмом Ноама Чомског. Потом прво поглавље даје концизан преглед основних термина и појмова информацијске структуре, који показује да је кандидат упознат са литературом и токовима истраживања у датој области, на основу којих се даље усмерава у свом раду. Последњи део првог поглавља описује организацију даљег излагања и даје увид у то на који начин је кандидат приступио проблематици.

Друго поглавље даје кратак преглед развоја методологије усвојеног теоријског оквира, наиме минималистичког програма, с акцентом на деривационим механизмима минималистичког модела и најновијим развојем теорије, фазним моделом. Потом се концизно разматрају најважнији проблеми интеграције генеративног оквира и информацијске структуре, чиме кандидат показује да је добро упознат са широком и комплексном проблематиком.

У трећем и четвртном поглављу кандидаткиња јасно и систематично описује енглеску, односно српску базу података, тј. наводи и анализира синтаксичке особине и дискурсне функције тематизације и леве дислокације у поменутиим језицима, и то на основу литературе, упитника и корпуса. Наведени подаци су битни за приказ начина на који се претпоставља да су поменуте структуре генерисане, што је дато у шестом поглављу. На основу ових података кандидаткиња аргументује да тематизација и у енглеском и у српском језику, као и контрастна лева дислокација у српском језику обележавају контрастне теме, док лева дислокација одвојене теме и у енглеском и у српском језику обележава референцијске теме и такође је средство унапређивања теме.

Петом поглављу даје концизан критички преглед претходних анализа тематизације и леве дислокације у енглеском у другим језицима у оквиру усвојеног генеративног модела, фокусирајући се на оне које користе новије минималистичке механизме. Ослањајући се на разне елементе ових анализа кандидаткиња у следећем, кључном поглављу дисертације даје своју анализу.

У шестом поглављу се представља нов приступ анализи тематизације и леве дислокације у енглеском и српском језику на основу података представљених у трећем и четвртном поглављу, као и претходних анализа ових појава разматраних у петом поглављу. Овде изнет приступ тематизацији и левој дислокацији представља покушај да се обједине идеја да је информацијско-структурно значење присутно већ у нумерацији, (за шта постоје убедљиви емпиријски докази у не малом броју језика) и фундаменталне претпоставке минималистичког оквира да се структура гради путем обележја. И у овом поглављу рада се кандидаткиња ослања на најновија теоријска достигнућа, наиме на фазну теорију и померање вођено обележјем ивице.

Седмом поглављу дисертације даје закључа разматрања и указује на могуће даље правце истраживања, која се пре свега тичу (даље) анализе природе операција *усклади* и *усклади+сложи*, произвољност примене ових операција у случају контрастне леве дислокације у српском језику, као и карактерисање прозодијских конституената и истраживање њихове везе с информацијском структуром.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Кандидаткиња нема научних и стручних радова насталих на основу истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

(1) Свеобухватно сагледана и исцрпно приказана синтаксичка, информационо-структурна и дискурсна својства тематизације и леве дислокације у енглеском језику

(2) Свеобухватно сагледана и описана синтаксичка, информационо-структурна и дискурсна својства тематизације и леве дислокације у српском језику.

(3) На основу података из различитих извора (литература, електронски медији, транскрипти радио емисија, упитници) утврђена су два типа леве дислокације у српском језику (лева дислокација одвојене теме и контрастна лева дислокација) и предложени дијагностички тестови за њихово разликовање.

(4) Утврђено је да тематизација и контрастна лева дислокација у српском језику, те тематизација у енглеском језику обележавају контрастне теме, док лева дислокација одвојене теме и у српском и у енглеском језику обележава референцијске теме и средство је промовисања теме.

(5) Утврђено је да тематизација и контрастна лева дислокација у српском језику имају различиту дискурсну дистрибуцију упркос чињеници да обе служе за обележавање контрастне теме.

(6) Критички приказани разни приступи тематизацији и левој дислокацији у теоријском оквиру минимализма.

(7) Постављен нов формални начин анализе тематизације и леве дислокације.

(8) Новопредложени модел примењен на (а) тематизацију у енглеском и српском језику, те на (б) леву дислокацију одвојене теме у енглеском и у српском језику, као и на контрастну леву дислокацију у српском језику.

<p>VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА НАПОМЕНА:</p> <p>На основу свега изнетог, може се закључити да је кандидаткиња мр Ивана Мишкељин у потпуности овладала изузетно обимном литературом, коју је веома детаљно приказала и критички сагледала, допунивши је бројним сопственим закључцима до којих је дошла на основу анализираних корпуса. Рад показује висок ниво кандидаткињине компетенције у истраживању једног веома сложеног проблема, чији су резултати јасно приказани и протумачени, а у синтези рада поткрепљени и већим бројем рачвастих дијаграма, што умногоме доприноси лакшем и потпунијем праћењу ауторкиних предлога и објашњења. Дисертација је написана јасним стилем, аргументација је убедљива, а закључци умешно повезани са закључцима ранијих истраживања, као и теоријских концепата тамо где не постоје претходна истраживања. Оваквим поступцима је обезбеђен аутентичан научни допринос тезе.</p>
<p>IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p>
<p>1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме</p> <p>Да.</p>
<p>2. Да ли дисертација садржи све битне елементе</p> <p>Да.</p>
<p>3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци</p> <p>Дисертација мр Иване Мишкељин представља оригиналан допринос науци по следећим својствима:</p> <p>(1) Свеобухватно сагледана и исцрпно приказана обимна литература из области информацијске структуре и формалне синтаксе (минималистичког програма Ноама Чомског), с акцентом на деривационим механизмима минималистичког модела и најновијим развојем теорије, фазним моделом.</p> <p>(2) Јасан и систематичан опис и анализа синтаксичких особина и дискурсних функција тематизације и леве дислокације у енглеском и, по први пут, у српском језику.</p> <p>(3) Потпунија и целовитија типологија леве дислокације у српском језику, која обухвата леву дислокацију одвојене теме и контрастну леву дислокацију, уз давање основних дијагностичких тестова за њихово разликовање.</p> <p>(4) Прецизно утврђивање услова под којима је тематизација у српском језику могућа.</p> <p>(5) Закључак да тематизација и контрастна лева дислокација у српском језику (као и тематизација у енглеском језику) обележавају контрастне теме, док лева дислокација одвојене теме у српском језику (као и лева дислокација одвојене теме у енглеском језику) обележава референцијске теме и средство је промовисања теме.</p> <p>(6) Успешно обједињавање емпиријских чињеница везаних за присуство информацијско-структурног значења већ у нумерацији и фундаменталне претпоставке минималистичког оквира да се структура гради путем обележја.</p>
<p>4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања</p>
<p>У докторској дисертацији мр Иване Мишкељин нису уочени већи теоријски, методолошки и истраживачки недостаци који би утицали на резултате истраживања или коначну структуру текста.</p>

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене ове дисертације, Комисија, у најбољем уверењу, предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета да препоручи Сенату Универзитета у Новом Саду да рад *Topicalization and Left Dislocation in English and Serbian* (Тематизација и лева дислокација у енглеском и српском језику) прихвати као докторску дисертацију, а кандидаткињи мр Ивани Мишкељин одобри усмену одбрану пред истом комисијом.

У Новом Саду и Нишу,
6. маја 2016.

проф. др Сабина Халупка-Решетар

проф. др Маја Марковић

доц. др Александар Кавгић

доц. др Бранимир Станковић